

*НАМАНГАН ВИЛОЯТИ НОРИН ТУМАНИ ҚАТТИҚ МАИШИЙ
ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИҒИШ, САРАЛАШ ВА СОТИШ БЎЙИЧА
КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОПШИРИШ БЎЙИЧА*

ЛОЙИҲА БАҲОЛАШ ҲУЖЖАТИ

Тошкент 2022

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	11
3. Ижтимоий бўлим.....	19
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими.....	25
5. Техник-технологик бўлим.....	33
6. Экологик бўлим.....	41
7. Институционал бўлим	44
8. Архитектура-қурилиш бўлими	47
9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси.....	48
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари.....	49
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	50
Хулоса.....	52

1. Резюме

Дунёнинг деярли барча мамлакатларида каттик маиший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қоғоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металллардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-муҳитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамизда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин маиший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди сақлаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва маиший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсак, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаяётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайтишига хизмат қилади. Ушбу кенгайтиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб боровчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Наманган вилоятида 1 киши учун ҚМЧ миқдори 0,75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирган).

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб лойиҳа ҳисоб-китоби тақдим қилинади.

Лойиҳанинг номи

Наманган вилоятининг Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Норин туманидаги мазкур Давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббускори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармони асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Норин туманини чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар катнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **5 274 310,45** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳа амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Лойиҳа Наманган вилояти Норин туманида амалга оширилиши мўлжалланган.

Наманган вилояти — Ўзбекистон Республикасида таркибидаги вилоят. 1941 йил 11 мартда ташкил этилган (1960 йил 25 январда Андижон ва Наманган вилоятлари таркибига қўшиб юборилган. 1967 йил 18 декабрда қайта ташкил этилган). Наманган вилояти республиканинг шарқида, Фарғона водийсининг шимоли-ғарбий қисмида, Тяншан тоғ тизмаси тармоқлари — Қурама ва Чотқол тоғларининг ён бағрида жойлашган. Шимол ва шимоли-шарқдан Қирғизистон Республикасининг Жалолобод вилояти, жануби-шарқдан Андижон, жанубдан Фарғона, шимол ва шимоли-ғарбдан Тошкент

вилояти ва Тожикистоннинг Сўғд вилояти билан чегарадош. Майдони 7,44 минг км². Аҳолиси 2 867,4 минг киши (2021). Наманган вилоятида 11 та қишлоқ тумани (Косонсой, Мингбулоқ, Наманган, Норин, Поп, Тўрақўрғон, Уйчи, Учқўрғон, Чортоқ, Чуст, Янгиқўрғон), 8 шаҳар (Наманган, Косонсой, Поп, Тўрақўрғон, Уйчи, Учқўрғон, Чортоқ, Чуст, Ҳаққулобод), 11 шаҳарча (Жомашўй, Тошбулоқ, Навбахор, Олтинкон, Уйғурсой, Чоркесар, Халқобод, Уйчи, Ўнҳаёт, Янгиқўрғон, Оқтош), 99 қишлоқ фуқаролар йиғини бор. Маркази – Наманган шаҳри.

Табиати

Вилоят ҳудудининг асосий қисми Сирдарёнинг ўнг соҳилида, кенг Фарғона водийсида жойлашган. Ер юзаси, асосан, текислик бўлиб, шимолида қатор тепаликлар ва Чотқол ҳамда Қурама тоғлари билан ўралган. Баландлиги 350–800 м. Тоғ ва адирлар, тор водийлар, воҳалар тўртламчи геологик даврнинг катта-кичик дарёлари ва ирмоқларнинг фаолиятидан ҳосил бўлган. Вилоят ҳудуди геологик фаол зонада жойлашган ва 8 баллгача зилзилалар бўлиб туради. Кенг майдонни эгаллаб ётган ва деҳқончилик объекти бўлган Қорақалпоқ чўли неоген даврида пайдо бўлган. Фойдали қазилмалардан Чодак олтин кони, тоғ кварси, сурма, мис, нефть, гипс, оҳақтош ва бошқа қурилиш материаллари, шифобахш минерал сувлар (Чортоқда) топилган. Чуст-Поп ер ости сувининг иссиқлиги 50° (1300 м дан чиқади). Сув таркибида ёд ва бром бор. Чодаксойдан (450 м чуқурликдан) 23° иссиқликдаги водород-сулфидли сув чиқади. Чортоқ, Шаҳанд, Косонсой, Учқўрғон сувлари ўзининг минералланиш даражаси ва характери бўйича машҳур Мацеста, Чакрак, Тал сувларидан қолишмайди. Ер ости сувлари тоғ, адир, тоғ олди ботикларида ва ёйилмаларда йирик тошли, шағалли ва қумли қатламларда жойлашган. Сирдарёга яқин зоналарда ер ости (сизот) сувлари мавжуд. Иқлими кескин континентал.

Аҳолининг асосий қисмини ўзбеклар (87,8%) ташкил этади, шунингдек, тожик (9,0%), киргиз (1,0%), рус (0,8%), татар, украин, озарбайжон, яхудий, белорус, арман, қозоқ ва бошқа миллат вакиллари ҳам (жами 89 миллат) яшайди. Аҳоли зичлиги ўртача 1 км² га 266 киши. Қишлоқ аҳолиси 1009,9 минг киши, шаҳарликлар 1 857,5 минг киши (2021).

Наманган вилояти харитаси. Фото: Википедиа

Хўжалиги

Наманган вилояти республика ишлаб чиқариш ва маданий тараққиётида етакчи ўринлардан бирини эгаллайди. Вилоят саноатининг асосий тармоқлари: машинасозлик, электротехника, кимё, пахта тозалаш, озиқ-овқат саноатлари. Наманган вилоятида 170 дан зиёд саноат корхоналари мавжуд. Энг йирик саноат корхоналаридан – машинасозлик, автомобилларни тузатиш, гишт, ёғ-экстракция, пахта тозалаш, озиқ-овқат (вино заводи, пиво комбинати, "Наманган салқин ичимликлари", «Роҳат», «Наманганконсерва», «Ширинлик», «Косонсойконсерва» корхоналари), кимё, «Электротерм» ишлаб чиқариш бирлашмасининг етакчи корхонаси, ипак газламалар комбинати, бадий буюмлар фабрикаси ва ҳ.к. 3402 кичик, 249 ширкат, 76 қўшма корхона фаолият кўрсатмоқда. Шулар орасида: «Наврўз» Ўзбекистон–Канада, "Шоҳи Сўзана", «Nestle-Ўзбекистон», "Шамс LTD", «Нур», «Оҳангар», "Чуст пичоғи", «Наманганшина», «Косонсой-Текмен», «Попфен», «Silk-Road», "Касмир Дери", «Наманганқоғоз», "Yanis IV", Ўзбекистон–Россия «Кемтош», «Шифо» корхоналари, Ўзбекистон–Хитой «Чанна-Текстиль» қўшма корхонаси, Ўзбекистон–Туркия «Косонсойтекстиль» ва бошқалар бор.

Қишлоқ хўжалиги

Вилоят қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқлари: дончилик, пахтачилик, сабзавотчилик, боғдорчилик ва узумчилик, гўшт-сут чорвачилиги, пиллачилик. Наманган вилояти мамлакатда етиштирилаётган пах-танинг 8–9% ини беради. Ғаллакорлик, полизчилик, токчилик, сабзавотчилик, ипакчилик ва чорвачилик ривожланган. Текисликдаги суғориладиган туманларда чорвачилик, асосан, қорамол, тоғ олдиларидаги табиий ўтлоқларда кўй ва эчки (жумладан, майин жунли) боқилади. Қишлоқ хўжалигида фойдаланиладиган ерлар майдони 548,1 минг га, шундан ҳайдаладиган ерлар 219,8 минг га, яйловлар 287,9 минг га, боғ ва кўп йиллик дарахтзорлар 31,2 минг га, токзорлар 8,7 минг га ни ташкил қилади. Дон экинлари 80,4 минг га, пахта 109,5 минг га, картошка 1,3 минг га, сабзавот 3,5 минг га, полиз экинлари 1 минг га, озука экинлари 14,4 минг га майдонни эгаллайди, 7760 га ўрмонзор, 3 минг га тутзор бор. Ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш мақсадида 4 минг км коллектор дренаж тар-моқлари қурилган. Вилоятнинг ҳамма туманларида суғориладиган майдоннинг асосий қисмида пахта ва дон экинлари экилади. Наманган вилоятида 134 ширкат хўжалиги, 94,8 минг деҳдон хўжалиги, 3,5 минг фермер хўжалиги бор. Жамоа ва хусусий хўжаликларда 667,1 минг қорамол (шундан 261,4 минги сигир), 899,3 минг куй ва эчки, 5,8 минг от мавжуд, пар-рандачилик билан қам шуғулланилади.

Наманган вилоятида обикор деҳқончилик устун туради. Вилоят ҳудудида кўплаб суғориш иншоотлари – Шимолий Фарғона, Охунбобоев номли, Чуст, Чортоғ каналлари, Ўртатўқай сув омбори (Косонсой дарёсида) ва бошқалар қурилган. Ирригациянинг ривожланиши обикор ерларни кенгайтириш ва мелиорация ҳолатини яхшилаш имконини берди. Барча экин майдонларининг 27 фоизидан кўпроғига пахта экилади. Поп ва Чуст туманларидаги яйловларда кўй ва эчки кўп боқилади. Қорамол ҳамма деҳқончилик туманларида боқилади. Яйловлар етишмаганидан кўпгина хўжаликлар молларни ёзда тоғ яйловларига ҳайдаб борадилар. Пиллачилик пахтачилик билан бирга ривожлантирилмоқда.

Транспорти

Транспорт йўлларининг узунлиги 138 км. Автомобиль йўллари узунлиги 1,7 минг км (шу жумладан, қаттиқ қопламалиси 1,6 минг км). Андижон–Кўқон, Наманган–Учқўрғон ўртасида поездлар қатнайди. Наманган–Тошкент, Наманган–Марғилон–Фарғона, Наманган–Андижон, Наманган–Кўқон–Самарқанд йўналишида автобуслар қатнови йўлга қўйилган. Фарғона

водийсини республика пойтахти билан боғловчи Тошкент–Ўш автомобиль йўлининг Камчиқ довонида узунлиги 358 ва 891 м дан иборат бўлган иккита тоннель курилиб фойдаланишга топширилди. Наманган вилояти ҳаво транспортининг ривожланиши 1941 йилда аэродром куриш билан бошланди. 1984 йилда замонавий ҳаво лайнерларига хизмат қилувчи учиш ва қўниш майдони ишга туширилди. Ўрта Осиё давлатларидаги шаҳарлар, шунингдек, Россия Федерациясининг Москва, Санкт-Петербург, Екатеринбург, Уфа, Симферопол, Новосибирск, Магадан, Норилск, Якутск, Красноярск, Мирний каби шаҳарлари ва Украина пойтахти Киев шаҳри билан мунтазам алоқа йўлга қўйилди.

Лойиҳа кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халққа манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йиғиш қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур махсус техникалар сонини **17** тага етказиш учун қўшимча 5 дона чиқинди ташувчи техникасини инвестиция қилиш;

- Чиқиндиларни йиғиш учун **5** дона махсус жой (чиқинди йиғиш майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;

- Чиқинди йиғиш жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **100** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;

- Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиш.

Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Норин туманида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини

олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100% га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур махсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Норин туманида экологик вазиятни барқарорлаштириш, туман аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қилади. Тумандаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шаҳар ичидаги юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

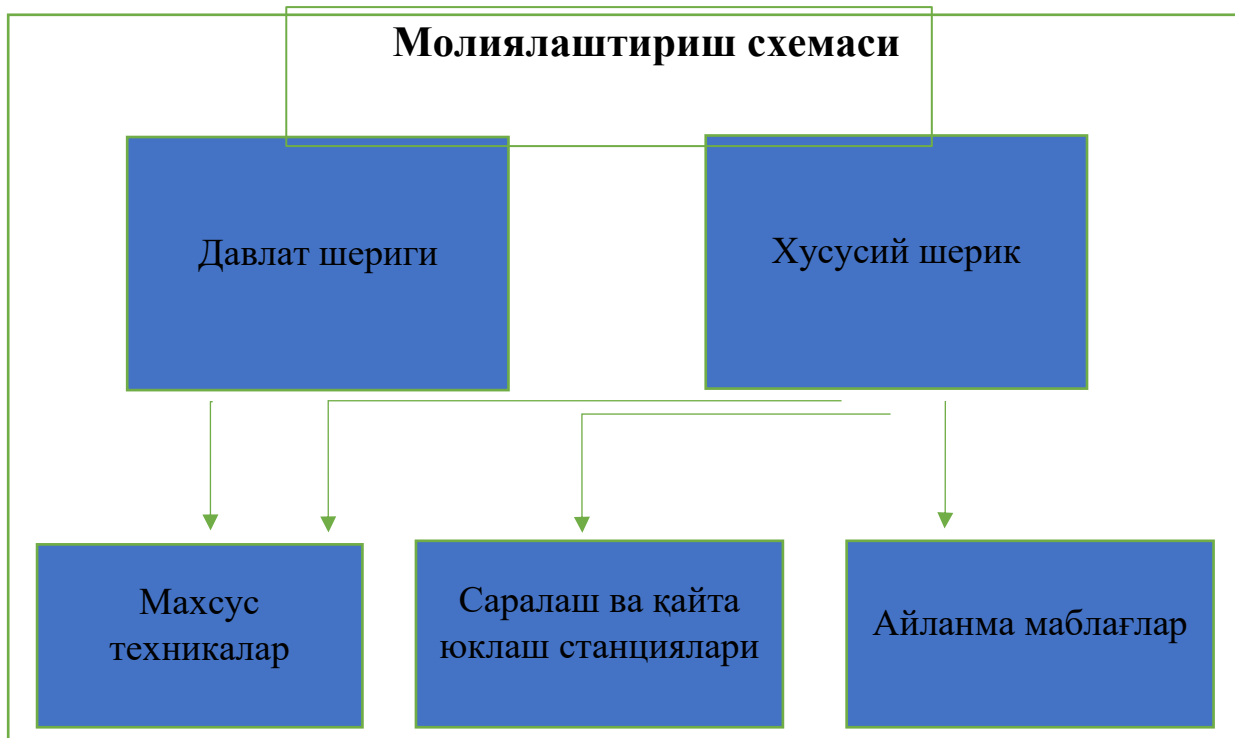
Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **5 274 310,45** минг сўмни ташкил қилади.

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга ошириладиган ислохотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги

ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та махсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та

чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ маиший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ маиший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва қўркам қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиҳа ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йиғиш ҳамда қайта ишлаш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қилади.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

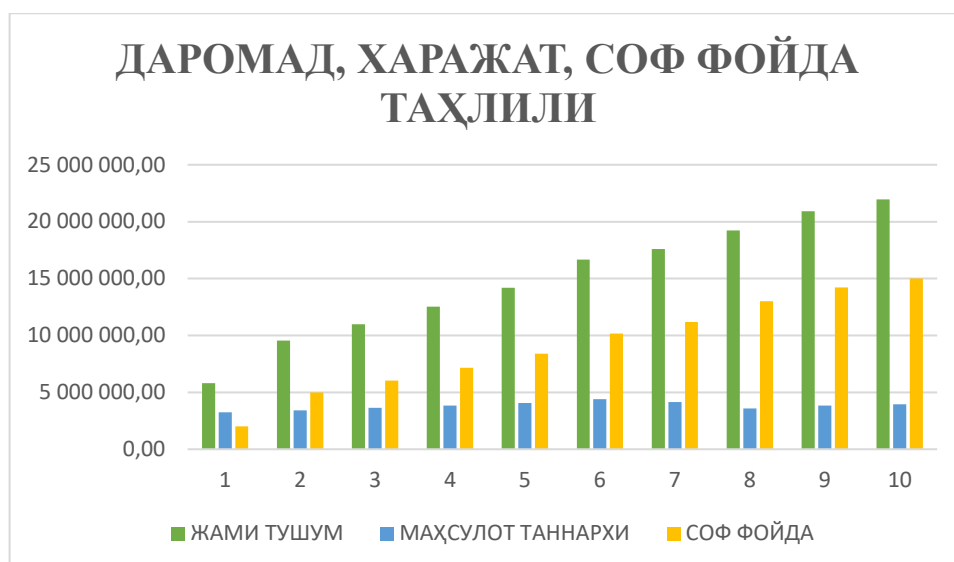
Лойиҳанинг дастлабки қиймати 5 274 310,45 минг сўмни ташкил қилади. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	4 709 309,98	4 526 000,00	9 235 309,98	92%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	4%
Жами капитал қўйилмалар	4 709 309,98	4 926 000,00	9 635 309,98	96%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	348 310,45	373 310,45	4%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,25%
Айланма маблағлар	0,00	298 310,45	298 310,45	2,98%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,50%
Бошланғич инвестицион капитал	4 734 309,98	5 274 310,45	10 008 620,43	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	436 748,49	486 564,49	923 312,99	
Улушлар	47,3%	52,7%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун **3 йил** давомида **5 274 310,45** минг сўм миқдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10 йил**ни ташкил қилади.

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 373 310,45 минг сўмни ташкил қилади. Ушбу маблағнинг асосий қисми 93,30 фоизи ёки 348 310,45 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 4,85 млрд. сўмни ташкил қилади. Харажатлар таркиби қуйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм

Харажатлар таркиби	Харажат миқдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	1 348 074	Ўзгарувчан харажат
Электр ва ресурслар харажати	23 337	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	443 407	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 311 840	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	157 421	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	26 961	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	706 396	Доимий харажат
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	562 930	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	34 718	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	34 718	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	162 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	19 440	Доимий харажат
Банк комиссияси	890	Доимий харажат
Банк комиссияси	16 919	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	4 849 052	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокимлиги қарори билан бутун Наманган вилояти ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиламчи хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Наманган вилояти ҳокимлиги қарорига кўра, Наманган вилояти Норин туманида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 33,6 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 30,0 минг сўмни ташкил қилади. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар куйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар	1 кишига 1 йил учун	33 600,0	35 280,0	36 960,0	38 640,0	40 320,0	43 680,0	45 360,0	48 720,0	52 080,0	53 760,0
Юридик шахслар	1м. куб ҚМЧ (ҚҚС билан)	36 000,0	37 800,0	39 600,0	41 400,0	43 200,0	46 800,0	48 600,0	52 200,0	55 800,0	57 600,0

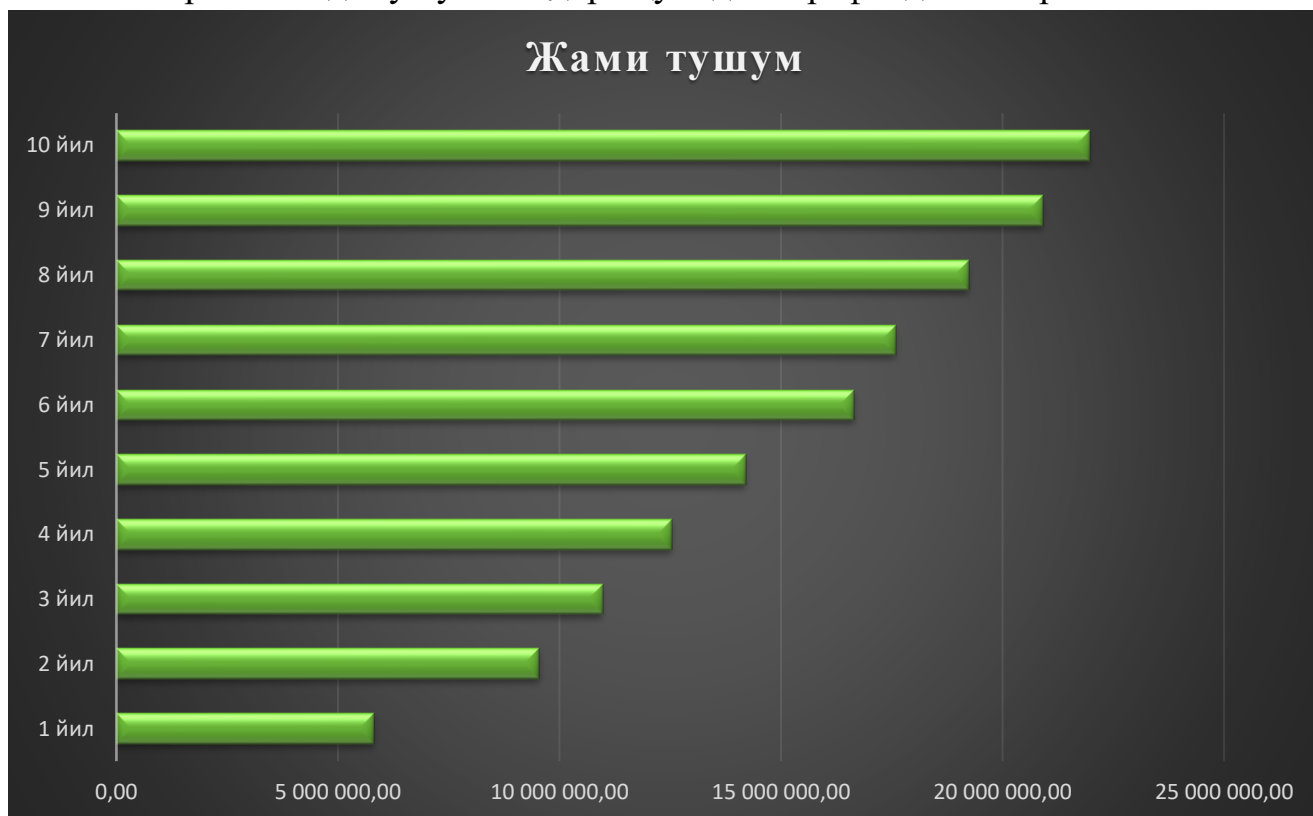
Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 3,46 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

2.4 Даромадлар ҳисоб-китоби

Ҳисоб-китобларга кўра, корхонанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 19,62 млрд. сўмни ташкил қилади. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинadиган чиқинди учун тўлов 5,73 млрд. сўм, сараланган иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 13,89 млрд. сўм бўлади. Ҳисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қоғоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корхонанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиққан ҳолда, сараланган иккиламчи хом ашё қайта тишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олинishi мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

2.5 Лойиҳанинги молиявий кўрсаткичлари таҳлили (WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинги даромадлигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлики миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) – бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) – бу келажақдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисоб-китоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин.

NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажақдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га тенг. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нархини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибadorлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажақдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдorigа бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	16 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	4 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	23 562 038
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	50 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	32,5 %
Фойдалилик индекси (PI)	0,3

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчаси таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиладиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги кўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қўйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигича таъсир қиладиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;
- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;
- операционал – операцион ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қилади.

Хавф-хатарни бошқаришда қўйидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
1. Хавфни баҳолаш;
2. Хавфни бошқариш;
3. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар миқдорининг камайиши, корхона активлари ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилик, кўзбўямачиликдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисоботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннархи нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арзонроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда зарарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимиغا олиб келади.

3-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишларини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисида раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор rischi – кутилмаган ҳолатлар (табiiй офатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларида бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп миқдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Наманган вилоятининг Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш клистер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Норин туманида 93 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори 1,65 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблағнинг 1,47 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 176,86 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ миқдори қуйидаги жадвалда келтиришган.

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
МАЪМУРИЯТ			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>19 440,00</i>
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Юкловчилар	39	1 200,00	563 040,0
Ҳайдовчилар	23	1 200,00	331 200,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	19	1 200,00	273 600,0
Истеъмомчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Қоровул	2	1 500,00	36 000,0
ЖАМИ	89		1 311 840,00
<i>Ягона ижтимоий тўлов</i>	<i>12%</i>		<i>157 420,80</i>
ҲАММАСИ БЎЛИБ	93		1 650 700,80

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қилади.

Директорнинг вазифалари қуйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; кадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун йўналиш белгилаш;
- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;

- компания номидан чеклар ва ҳужжатларни имзолаш;
- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
- молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
- нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
- молиявий тизимлар ва сиёсатни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
- иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
- солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
- компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
- компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 89 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Норин туманида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 17 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 6 дона бошқа турдаги махсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 23 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек, ҳар бир

чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи талаб қилинади.

Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коэффиценти билан ҳисобланган. Шунда 39 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа махсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созилигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган махсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қилади;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, бахтсиз ҳодисалар ёки коидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йиғиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни махсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган маиший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташийди.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қилади;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қилади.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- миждозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- миждозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қилади;
- миждозлар билан алоқага чиқиш орқали миждознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;
- потенциал миждозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари,

реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равишда хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қилади.
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қилади;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Меҳнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсунуши керак. Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни полигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;

м) хавфли ёки фавқулудда вазиятларда фойдаланиладиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрликлар ёпиштириш;

н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуйидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнғинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳаниг ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида ҳудудда маълум бир қатлам ижтимоий гуруҳни иш билан таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Норин туманидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади. Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сиғимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишчанлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корхонанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва кўшимча иш ўринлари яратилишига ва корхонанинг ижтимоий-иқтисодий манфаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иқтисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айти пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йиғиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиш бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шунини кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йиғиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йиғиш ва ташишда фойдаланиладиган махсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукамал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишни талаб қилади.

Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси ҳудудда чиқиндини йиғиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 41 фоиз қамров даражасида тумандаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йиғиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуйидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган маиший чиқиндиларни Норин тумани ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Туманлар аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 166 000 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртача ўсиши 1,69% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охириги йилига келиб аҳоли сони қарийб 196 269 кишига етишини билдиради. Шунингдек, Наманган вилояти Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Норин туманининг Ялпи Ҳудудий Маҳсулоти (ЯҲМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртача ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг кўлами

Лойиҳа Норин тумани ҳудудини ҳамда унинг 166 000 нафар аҳолисини камраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутди.

4.3. Рақабатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Норин туманида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги

ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Тоza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Ҳудуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман ҳудудини қамраб оладиган мукамал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ маиший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-қувватлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳнат қилиш, дам олиш учун шароит яратиш беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида устунликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манфаатдор томонлар қўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилинини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — кучли бошқарув, Норин туманидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги,

мижозларнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида катта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича махсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, худудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат муҳитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишни рағбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4P стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олинishi натижасида куйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Наманган вилояти ва унга ёндош худудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишни ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиламчи хом ашёни сотиш, иккиламчи хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Норин туманида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг кўп маҳсулот харид қиладиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак.

Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобил йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукамал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содиқ мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корxonанинг умумий мақсадларига эришиш учун мунтазам равишда тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корxonанинг мақсади Норин туманида чиқиндини тўплаш ва сараланган иккиламчи хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуйидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Турар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсабли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корxonаларига тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъзоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманнинг қишлоқ ҳудудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;
- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ маиший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 5,58 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 156,60 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Норин туманида истиқомат қилувчи 166,0 минг аҳолининг йиллик 33,6 минг сўмдан, шу ҳудудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 669 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 36 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиламчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиламчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиламчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонна	8 589	800,00	6 870 906,00
Металл	тонна	1 045	500,00	522 588,75
Резина	тонна	364	500,00	181 770,00
Полиэтилен	тонна	7 771	700,00	5 439 467,25
Текстиль	тонна	1 772	350,00	620 290,13
Шиша	тонна	1 681	150,00	252 205,88
Жами		21 222		13 887 228,00

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради. Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластиклик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри ҳисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коэффициентга тааллуқли ҳисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қилади. Талаб миждозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий иқтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Бухоро, Гулистон, Жиззах, Навоий, Нукус, Термиз, Урганч ва Қарши) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлаганининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларига ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун махсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 5 та чиқинди ташувчи машина, 100 та контейнер, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси харид қилиш ва 5 та чиқинди йиғиш шаҳобчасини қуриш режалаштирилган. Давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (12 та чиқинди ташувчи, 1 та ассенизатор, 2 та самосвал, 1 та мултилифт ва 1 та бульдозер)

маиший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган махсус техникалар

<i>Махсус техника тури</i>	<i>Махсус техника русуми</i>	<i>Сони</i>
Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL ISUZU NPR 82 L	12
Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	1
Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	1
Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	2
Бульдозер	ZD-160-3	1

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ маиший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг махсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ маиший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ маиший чиқиндилар махсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 – 120 л.) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ маиший чиқиндилардан тўлик, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли махсус транспорт воситаларидан маиший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (фильтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари кўрилиши лозим.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиламчи хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экипаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тўғри ташкил этиш учун қуйидаги жараёнлар кема-кетлиги амалга оширилади.

1. Биринчи навбатда аҳоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди йиғиш шаҳобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилган чиқинди ҳудудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади.
5. Қайта юклаш станцияси бир вақтнинг ўзида саралаш комплекси ҳудудига жойлаштириш режалаштирилган.
6. Қайта юкланган ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади.
7. Контейнерлардаги чиқиндилар махсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти

Маиший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан, тижорат ёки давлат идоралари участкаларидан бошланади. Маиший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашган жойларда ишлайди. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Маиший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, ташилади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Норин туманидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик

томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиш контейнерлари

Ҳозирги Наманган вилояти Норин туманида чиқинди йиғиш баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2016 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш тизими чиқиндиларни йиғиш самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиш бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **100 та** бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиш пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қоқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қоғоз ва бошқалар) тегишли рангдаги қоқоқли контейнерга ташлайди.

5.3.3. Чиқинди ташиш техникалари

Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК Норин тумани филиали ҳисобида 12 та махсус чиқинди ташувчи техника мавжуд. Туманда йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Норин туманида 166,0 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик катнови камида 2,5 мартабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 5 та махсус чиқинди ташувчи техника сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиҳа фақат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианты Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхонага энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилади. Ўзбекистонга келсак, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари ҳисобланади.

Норин туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус мультилифт техникалари ёрдамида Норин туманидаги полигонга жойлаштирилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Норин туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туман экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун туманнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Норин тумани аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда қунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Норин туманида аҳолини маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражаси 100 фоизга чиқарилади.

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони
Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси		2
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	12	
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли		5
Самосвал 25 т.	2	
Мультилифт	1	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)		1
Ассенизатор	1	
Бульдозер	1	
Чиқинди йиғиш майдончалари		5
Чиқиндилар учун контейнерлар		100

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат йўқ қилиниши талаб қиладиган чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишнинг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашдадир. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар етказди, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиш хавфи камроқ. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар етказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қуйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиш, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўллари, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гуруҳларга (болалар, талаба-ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон кўринишларида кенг ёритиш;
- махсус чиқинди оқимларини йиғиш ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиш пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шина чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоклаш чиқиндилари ва бошқалар);
- чиқиндиларни йиғиш пунктлари ва ижтимоий объектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш – ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;

- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилғидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларнинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндиҳоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, зарарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган захарли балчиқ – филтратлар бўлади. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасининг олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиш ўрнига анчадан бери бошқа усуллар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф муҳитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёсат амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ маиший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида:

Қуйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлиқ қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ маиший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ маиший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ маиший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиш ишчи гуруҳи лойиҳани кўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қилади.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қилади.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корxonанинг устави ёки шунга тенглаштирилган ҳужжати орқали бўлади.

Корxonанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Ҳужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қуйидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуйидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги «2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги «Хусусий тиббиёт ташкилотларини янада ривожлантириш учун кўшимча шароитлар яратиш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги «Маиший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида” ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимооти

Наманган вилоятининг Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган махсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган ҳужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги махсус техникалар ва асосий воситаларни харид қилади. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёсат ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар кўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда содир бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. 3-бўлимда ёзилганидек, корxonанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиш тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Норин тумани Наманган вилоятининг шимолий ва шимоли-шарқий қисмларида жойлашган. Ушбу ҳудуддан республика ва халқаро миқёсдаги автомобиль йўллари ўтган. Ҳудуд вилоятнинг ҳамда қўшни вилоятларнинг бошқа туманлари билан ички автомобиль йўллари орқали боғланади.

Лойиҳа бўйича Норин туманида 5 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юклаш станцияларидан Норин туманидаги полигонга жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291 сонли Қарорига асосан, Норин тумани қаттиқ маиший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туман қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Норин туманида йиғилиб саралангандан сўнг, қайта юклаш станциясидан Норин туманида жойлашган полигонга жўнатилади. Қайта юклаш станцияси Норин туманига жойлаштирилиши кўзда тутилган.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-қувватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидаги келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **5 274 310,45** минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 4 734 309,98 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар хусусий шерик бўлишга талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланган қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда кўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Сони
Мусуровоз	ISUZU NQR 71 L ISUZU NPR 82 L	12
Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	1
Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	1
Самосвал	ISUZU NQR 71 L	2
Бульдозер	ZD-160-3	1

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишни 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан таклиф қилинади.

Асосий восита тури	Бир бирлиги учун таклиф этилаётган нарх (сўм)	Сони
Чиқиндини қайта юклаш станцияси	571 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	500 000 000	5
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	650 000 000	1
Чиқинди йиғиш шахобчаси	75 000 000	5
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	100

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга таклиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Норин туманидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ:

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узок муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арзонроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини биров ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама махсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларида фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графиги

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлаши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлаши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қилади:

минг сўм

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2022 йил	2023 йил	2024 йил	2025 йил
Лойиҳалаш смета хужжатларини тайёрлаш	25 000			
Чиқинди йиғиш шаҳобчалари куриш		375 000		
Чиқинди ташиш машиналари харид қилиш	3 150 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш			430 000	
Чиқиндини қайта юклаш станцияси харид қилиш			571 000	
Маъмурий-маиший бино куриш		400 000		

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Норин туманидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари Норин туманининг аҳолиси ҳисобланади. Лойиҳа туманда ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қилади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларнинг иккиламчи хом ашёларини сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Наманган вилоятининг Норин туманида қаттиқ маиший чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қониқиш даражасини оширади. Ҳудудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йиғишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайдди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтиради.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йиғиш жараёни соғлиқ учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишда наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ҳамда чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ маиший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛЛОВАЛАР

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим мuddати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10 839,90
<i>Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2022 йил 27-июнидаги қиймати асосан 10839,90 сўм ҳисобланган</i>		
Лойиҳада қўзда тутилаётган туманлар	сони	1
Фаолиятта оид маълумотлар		
<i>Чиқиндининг морфологик таркиби</i>	<i>Фойзда</i>	<i>Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм</i>
Қоғоз	18,90%	800
Металл	2,30%	500
Резина	0,80%	500
Полиэтилен	17,10%	700
Текстиль	3,90%	350
Шиша	3,70%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	0,75
Битта чиқинди ташувчи техниканинг юк ташиш қуввати	машина/тонна	2,5
Кунлик ўртача қатновлар сони	ҳисоб-китоблар асосида	3,0
Ишлаб чиқаришга оид бирламчи маълумотлар		
<i>Кўрсаткичлар</i>	<i>Ўлчов бирлиги</i>	<i>Миқдори</i>
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	<i>Асосий воситанинг бошланғич қийматидан</i>	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	<i>Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан</i>	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	<i>Тушум суммасидан</i>	0,50%
Банк комиссияси	<i>Харажатлар суммасидан</i>	0,50%

Солиқ ставкалари (2022 йилдан киритилган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда)		
Солиқлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиғи	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиғи	1,5%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солиқ	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХТҲдан

Табийий ресурслар ва электрга бўлган талаб		
Тури	бирлик	миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Вода	м.куб/кун	20,00

Худудга тегишли маълумотлар					
Туман (шаҳар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тулган майдон (ГА)	Аҳоли сони	Чиқиндининг йиллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами махсус техника сони
Норин тумани	10	0,5	166 000,00	45 442,50	
Жами			166 000,00	45 442,50	17

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар				
Номи	Давлат ташкилотидоги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 200 минг тонна қувватга эга бўлган)				
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	571 000,00
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	12	297 092,23		
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли			5	500 000,00
Самосвал	2	141 869,24		
Мультилифт	1	262 006,03		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			1	650 000,00
Ассенизатор	1	264 872,57		
Бульдозер	1	333 586,13		
Чиқинди йиғиш майдончалари			5	75 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар			100	4 300,00

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНҒИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва махсус техникалар)	4 709 309,98	4 526 000,00	9 235 309,98	92%
Қурилиш ва реконструкция харажатлари		400 000,00	400 000,00	4%
Жами капитал қўйилмалар	4 709 309,98	4 926 000,00	9 635 309,98	96%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	348 310,45	373 310,45	4%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,25%
Айланма маблағлар	0,00	298 310,45	298 310,45	2,98%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,50%
Бошланғич инвестицион капитал	4 734 309,98	5 274 310,45	10 008 620,43	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	436 748,49	486 564,49	923 312,99	
Улушлар	47,3%	52,7%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	Ум. Т/р	Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника русуми	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий ҳолати (Соз- носоз)	Қиймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
									Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Норин тумани	1	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 431 МАА	ААС 7199877	2015 йил	СОЗ			209 745,88	№093	17.02.2022
	2	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 674 МАА	ААС 7199875	2015 йил	СОЗ			209 745,88	№093	17.02.2022
	3	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 336 МАА	ААС 7199876	2014 йил	СОЗ			179 928,91	№093	17.02.2022
	4	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 679 МАА	ААС 7199887	2015 йил	СОЗ			227 218,60	№093	17.02.2022
	5	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 334 МАА	ААС 7199837	2014 йил	СОЗ			181 457,79	№093	17.02.2022
	6	6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 332 МАА	ААС 7199878	2014 йил	СОЗ			181 457,79	№093	17.02.2022
	7	7	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 436 МАА	ААС 7199857	2015 йил	СОЗ			210 656,49	№093	17.02.2022
	8	8	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 586 DBA	ААФ 1479185	2019 йил	СОЗ			336 400,63	№093	17.02.2022
	9	9	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 591 FBA	ААФ 2661411	2021 йил	СОЗ			427 218,42	№093	17.02.2022
	10	10	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 584 FBA	ААФ 2661349	2021 йил	СОЗ			427 218,42	№093	17.02.2022
	11	11	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 972 FBA	ААФ 2918261	2021 йил	СОЗ			487 028,99	№093	17.02.2022
	12	12	Мусоровоз	ISUZU NPR 82 L	50 973 FBA	ААФ 2918274	2021 йил	СОЗ			487 028,99	№093	17.02.2022
	13	13	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 548 ZAA	ААФ 0113699	2018 йил	СОЗ			262 006,03	№093	17.02.2022
	14	14	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	50 639 МАА	ААФ 2585048	2015 йил	СОЗ			151 524,84	№093	17.02.2022
	15	15	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	50 331 МАА	ААФ 2339319	2014 йил	СОЗ			132 213,64	№093	17.02.2022
	16	16	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 609 ХАА	ААЕ 0174727	2018 йил	СОЗ			264 872,57	№093	17.02.2022
	17	17	Бульдозер	ZD-160-3	50 АА 614		2014 йил	СОЗ			333 586,13	№093	17.02.2022
Жами											4 709 309,98		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлигининг нархи	Бошланғич қиймати	Қолдиқ қиймати	Эскириш суммаси									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	12	297 092,23	3 565 106,77	3 565 106,8	534 766,01	534 766,0	534 766,0	534 766,0	534 766,0	534 766,0	356 510,7			
2	Бошқа техникалар	15%	18		1 144 203,21	1 144 203,2	171 630,48	171 630,5	171 630,5	171 630,5	171 630,5	171 630,5	114 420,3			
	Инвестиция сифатида хусусий шерик томонидан киритиладиган асосий воситалар															
1	Административ-маиший бино	3%	1	400 000,00	400 000	400 000	12 000,00	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0	12 000,0
2	Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси	8%	1	571 000,00	571 000	571 000,0	45 680,00	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0	45 680,0
3	Чиқинди ташувчи (НОВО) 8м ³ ҳажмли	15%	5	500 000,00	2 500 000	2 500 000,0	375 000,00	375 000,0	375 000,0	375 000,0	375 000,0	375 000,0	250 000,0			
4	Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)	15%	1	650 000,00	650 000	650 000,0	97 500,00	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	97 500,0	65 000,0			
5	Чиқинди йиғиш майдончалари	3%	5	75 000,00	375 000	375 000,0	11 250,00	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0	11 250,0
6	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	100	4 300,00	430 000	430 000,0	21 500,00	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0
	Жами				9 635 310	9 635 310	1 269 326	1 269 326	1 269 326	1 269 326	1 269 326	1 269 326	876 361	90 430	90 430	90 430
	<i>Кумулятив амортизация</i>						1 269 326,50	2 538 653	3 807 979	5 077 306	6 346 632	7 615 959	8 492 320	8 582 750	8 673 180	8 763 610

Тегишли ҳудудларда аҳоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тўғрисида маълумот

киши

Худуд	Факт											Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Норин тумани	140 400	142 500	144 600	147 200	149 900	152 400	154 900	157 500	160 300	163 300	166 000	1,69%	168 804	171 655	174 555	177 503	180 501	183 550	186 650	189 803	193 009	196 269
Жами	140 400	142 500	144 600	147 200	149 900	152 400	154 900	157 500	160 300	163 300	166 000	1,69%	168 804	171 655	174 555	177 503	180 501	183 550	186 650	189 803	193 009	196 269

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

5-1 ИЛОВА

Худуд	2021	Ўртача йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Норин тумани	145	5,00%	152	160	168	176	185	194	204	214	225	236
Жами	145		152	160	168	176	185	194	204	214	225	236

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Норин тумани	46 210	46 991	47 784	48 591	49 412	50 247	51 096	51 959	52 836	53 729
Жами	46 210	46 991	47 784	48 591	49 412	50 247	51 096	51 959	52 836	53 729

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиламчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	8 733,70	8 881,23	9 031,24	9 183,79	9 338,91	9 496,65	9 657,06	9 820,18	9 986,06	10 154,73
Металл	1 062,83	1 080,78	1 099,04	1 117,60	1 136,48	1 155,68	1 175,20	1 195,05	1 215,23	1 235,76
Резина	369,68	375,92	382,27	388,73	395,30	401,97	408,76	415,67	422,69	429,83
Полиэтилен	7 901,92	8 035,39	8 171,12	8 309,14	8 449,49	8 592,21	8 737,34	8 884,93	9 035,00	9 187,61
Текстиль	1 802,19	1 832,63	1 863,59	1 895,07	1 927,08	1 959,63	1 992,73	2 026,39	2 060,61	2 095,42
Шиша	1 709,77	1 738,65	1 768,02	1 797,88	1 828,25	1 859,13	1 890,54	1 922,47	1 954,94	1 987,96

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ВА ЮРИДИК ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	33,6	35,28	36,96	38,64	40,32	43,68	45,36	48,72	52,08	53,76
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	36,0	37,8	39,6	41,4	43,2	46,8	48,6	52,2	55,8	57,6

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Аҳолига кўрсатилган хизматдан тушган тушум	2 132 601,20	4 844 796,37	5 161 231,66	5 486 974,56	5 822 249,21	6 413 976,07	6 773 173,34	7 397 770,64	8 041 535,75	8 441 151,98
<i>Норин тумани</i>	<i>2 132 601,20</i>	<i>4 844 796,37</i>	<i>5 161 231,66</i>	<i>5 486 974,56</i>	<i>5 822 249,21</i>	<i>6 413 976,07</i>	<i>6 773 173,34</i>	<i>7 397 770,64</i>	<i>8 041 535,75</i>	<i>8 441 151,98</i>
Юридик шахсларга кўрсатилган хизматлардан тушган тушум	156 600,00	172 651,50	189 916,65	208 476,69	228 417,93	259 825,40	283 309,62	319 510,29	358 622,76	388 700,80
Қоғоз	1 746 740,76	2 238 068,82	2 781 621,61	3 379 633,39	4 034 409,33	4 938 260,48	5 214 814,32	5 695 705,44	6 191 354,28	6 499 027,56
Металл	132 853,96	170 223,49	211 565,14	257 048,84	306 849,92	375 595,21	396 629,40	433 205,11	470 903,27	494 304,34
Резина	46 210,07	59 208,17	73 587,87	89 408,29	106 730,41	130 641,81	137 958,05	150 680,04	163 792,44	171 931,95
Полиэтилен	1 382 836,43	1 771 804,49	2 202 117,11	2 675 543,10	3 193 907,38	3 909 456,22	4 128 394,67	4 509 100,14	4 901 488,80	5 145 063,49
Текстиль	157 691,87	202 047,88	251 118,62	305 105,79	364 217,51	445 815,18	470 781,85	514 195,63	558 941,71	586 717,77
Шиша	64 116,48	82 151,34	102 103,17	124 054,00	148 088,44	181 265,51	191 416,80	209 068,55	227 262,01	238 555,58
Жами тушум	5 819 650,77	9 540 952,06	10 973 261,84	12 526 244,67	14 204 870,13	16 654 835,89	17 596 478,03	19 229 235,85	20 913 901,02	21 965 453,46

ЁММ Харажатлари

Саралаш пунктдан энг узоқ бўлган йиғим пункти - 20 км, рейс - 40 км. Ўз навбатида - ўртача қатнов - 20 км. Автомобилда ўртача қатновлар - 2,5 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг кунлик юриш масофаси - 50 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Чиқинди ташувчиларнинг жами сони	дона	17
Ёқилғи нархи, м3/минг сўм	м3/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи харажати мусуровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи харажати мултилифт	куб	40,00
Кунлик ўртача юриш масофаси	км	50

Йиллик ўртача бир автомобилнинг юриш масофаси, км	км	18 250,00
Йиллик ўртача бир автомобилга харажат, минг сўм	минг сўм	15 275,25
Барча автомобилларга йиллик жами харажат, минг сўм	минг сўм	259 679,25
Кунлик ўртача юриш масофаси (мултилифт)	км	60,00
Йиллик ўртача мултилифтнинг юриш масофаси	км	21 900,00
Йиллик ўртача мултилифтга харажат, минг сўм	минг сўм	23 652,00
Мултилифт техникасига кетадиган ёқилғи харажатлари, минг сўм	минг сўм	23 652,00
Бошқа махсус техникаларга (20%) харажатлар, минг сўм	минг сўм	9 165,15
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ харажатлари, минг сўм	минг сўм	300 996,40

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида ҚМЧ саралаш пунктга ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигон Норин туманида жойлашган. Полигонгача ўртача 20 км., кунлик қатновлар сони 3,0 марта, кунлик масофа 60 км.ни ташкил қилади.

Автопаркнинг техник хизмат кўрсатиш харажатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобилга йиллик харажатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобилга йиллик жами харажатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юк машиналари учун харажат	минг сўм	229 500,00
Жами махсус техникалар учун харажат (+25% юк машиналарга нисбатан)	минг сўм	50 625,00
Автопарк учун жами йиллик харажатлар		280 125,00

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ҲИСОБИ

минг сўм

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бўйича	Бир бирлигининг нархи	Сумма	Изоҳ
1	Эҳтиёт қисмлар бўйича харажатлар		289 059,30	1,00	289 059,30	<i>*Асосий востанинг бошланғич қийматидан</i>
2	Ёқилғи харажатлари				300 996,40	<i>Транспортлар учун қунлик сарф нормасидан</i>
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник кўрик харажатлари				280 125,00	<i>Техник кўрик бўйича сарф нормасидан</i>
4	Сараланган иккиламчи хом-ашё учун қоплар ва идишлар	сони	212 216,48	2,00	424 432,95	<i>100 кг лик қоплар</i>
5	Униформа	сони	12,00	50,00	53 460,00	<i>1 та ишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида</i>
	Жами				1 348 073,65	

Электр ва ресурслар харажати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,60	438 000,00
Сув	м3	7 300	3,77	27 484,50
Газ	м3	1 095	1,15	1 259,25
Жами				466 743,75

ИШ ҲАҚИ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
<u>МАЪМУРИЯТ</u>			
Директор	1	4 000,00	48 000,00
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,00
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,00
ЖАМИ	4		162 000,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		19 440,00
<u>ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ</u>			
Юкловчилар	39	1 200,00	563 040,00
Ҳайдовчилар	23	1 200,00	331 200,00
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	19	1 200,00	273 600,00
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,00
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,00
Қоровул	2	1 500,00	36 000,00
ЖАМИ	89		1 311 840,00
Ягона ижтимоий тўлов	12%		157 420,80
ҲАММАСИ БЎЛИБ	93		1 650 700,80

ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР

минг сўм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Ўзгарувчан харажатлар улуши (%)	Доимий харажатлар	Ўзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	1 348 074	1 348 074	28%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	23 337	443 407	466 744	10%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	1 311 840	0	1 311 840	27%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	157 421	0	157 421	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	26 961	0	26 961	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	100%	0%	706 396	0	706 396	15%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажатлар	100%	0%	562 930	0	562 930	12%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	34 718	34 718	69 436	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	3%
Ягона ижтимоий тўлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	890	16 919	17 810	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			3 005 935	1 843 117	4 849 052	100%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқариш харажатлари	337 018,41	424 643,20	519 008,35	620 113,88	727 959,77	876 247,87	909 949,71	977 353,40	1 044 757,08	1 078 458,92
Электр ва ресурслар харажати	134 188,83	164 177,11	196 382,43	230 804,78	267 444,17	318 552,61	330 804,63	355 308,68	379 812,73	392 064,75
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	1 311 840,00	1 377 432,00	1 443 024,00	1 508 616,00	1 574 208,00	1 705 392,00	1 770 984,00	1 902 168,00	2 033 352,00	2 098 944,00
Ягона ижтимоий тўлов	157 420,80	165 291,84	173 162,88	181 033,92	188 904,96	204 647,04	212 518,08	228 260,16	244 002,24	251 873,28
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	26 961,47	28 309,55	29 657,62	31 005,69	32 353,77	35 049,91	36 397,99	39 094,14	41 790,28	43 138,36
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	706 396,50	706 396,50	706 396,50	706 396,50	706 396,50	706 396,50	470 931,00	0,00	0,00	0,00
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажатлар	562 930,00	562 930,00	562 930,00	562 930,00	562 930,00	562 930,00	405 430,00	90 430,00	90 430,00	90 430,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	3 236 756,01	3 429 180,20	3 630 561,78	3 840 900,77	4 060 197,16	4 409 215,93	4 137 015,41	3 592 614,37	3 834 144,33	3 954 909,31
Бошқа операцион харажатлар	34 718,07	36 453,97	38 189,88	39 925,78	41 661,68	45 133,49	46 869,39	50 341,20	53 813,01	55 548,91
Администрация иш ҳақи	162 000,00	170 100,00	178 200,00	186 300,00	194 400,00	210 600,00	218 700,00	234 900,00	251 100,00	259 200,00
Ягона ижтимоий тўлов	19 440,00	20 412,00	21 384,00	22 356,00	23 328,00	25 272,00	26 244,00	28 188,00	30 132,00	31 104,00
Банк комиссияси	890,48	935,00	979,53	1 024,05	1 068,57	1 157,62	1 202,15	1 291,19	1 380,24	1 424,77
Солиқлар (мулк солиғи)	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	225 260,70	235 939,56	246 618,41	257 297,27	267 976,13	289 507,41	300 119,84	321 584,70	343 049,55	353 661,98
СОТИЛГАН МАҲСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	3 462 016,71	3 665 119,75	3 877 180,20	4 098 198,04	4 328 173,29	4 698 723,35	4 437 135,25	3 914 199,07	4 177 193,88	4 308 571,28

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиғи	15%	354 876,93	882 580,63	1 065 592,00	1 265 360,71	1 482 632,21	1 794 518,53	1 974 967,06	2 298 285,16	2 511 499,72	2 649 489,97
Жами		354 876,93	882 580,63	1 065 592,00	1 265 360,71	1 482 632,21	1 794 518,53	1 974 967,06	2 298 285,16	2 511 499,72	2 649 489,97

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
<u>Ҳисобланган ҚҚС</u>	15%	480 920	612 542	758 091	918 166	1 093 385	1 335 764	1 411 735	1 543 235	1 679 004	1 764 039
<u>Чегираладиган ҚҚС</u>	15%	69 623	85 372	102 289	120 375	139 629	166 453	172 855	185 659	198 463	204 866
<u>ҚҚС (фарқи)</u>		411 296	527 170	655 802	797 791	953 756	1 169 311	1 238 880	1 357 575	1 480 541	1 559 174

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиғи	1,5%	7 880,00	7 640,00	7 400,00	7 160,00	6 920,00	6 680,00	6 440,00	6 200,00	5 960,00	5 720,00

СОЛИҚ ТУРИ	Солиқ ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Корхона ишлаб чиқаришини инобатга олиб сув истеъмоли	куб.м.	1 825,00	2 190,00	2 555,00	2 920,00	3 285,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

Фойда ва зарарлар тўғрисидаги ҳисобот

минг сўм

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	5 819 650,77	9 540 952,06	10 973 261,84	12 526 244,67	14 204 870,13	16 654 835,89	17 596 478,03	19 229 235,85	20 913 901,02	21 965 453,46
МАҲСУЛОТ ТАННАРХИ	3 236 756,01	3 429 180,20	3 630 561,78	3 840 900,77	4 060 197,16	4 409 215,93	4 137 015,41	3 592 614,37	3 834 144,33	3 954 909,31
ЯЛПИ ТУШУМ	2 582 894,76	6 111 771,86	7 342 700,05	8 685 343,89	10 144 672,96	12 245 619,96	13 459 462,62	15 636 621,48	17 079 756,69	18 010 544,15
Маъмурий харажатлар	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	35 608,55	37 388,98	39 169,40	40 949,83	42 730,26	46 291,11	48 071,54	51 632,40	55 193,25	56 973,68
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	2 365 846,21	5 883 870,89	7 103 946,65	8 435 738,06	9 884 214,70	11 963 456,85	13 166 447,08	15 321 901,08	16 743 331,44	17 663 266,47
СОЛИҚ ТЎЛАНГУНГА ҚАДАР БЎЛГАН Фойда	2 365 846,21	5 883 870,89	7 103 946,65	8 435 738,06	9 884 214,70	11 963 456,85	13 166 447,08	15 321 901,08	16 743 331,44	17 663 266,47
Фойда солиғи	354 876,93	882 580,63	1 065 592,00	1 265 360,71	1 482 632,21	1 794 518,53	1 974 967,06	2 298 285,16	2 511 499,72	2 649 489,97
БОШҚА СОЛИҚЛАР	8 212,15	8 038,58	7 865,01	7 691,44	7 517,87	7 344,30	7 104,30	6 864,30	6 624,30	6 384,30
СОФ Фойда	2 010 969,28	5 001 290,25	6 038 354,65	7 170 377,35	8 401 582,50	10 168 938,32	11 191 480,02	13 023 615,92	14 231 831,72	15 013 776,50
Жамғарилган фойда	2 010 969,28	7 012 259,54	13 050 614,19	20 220 991,54	28 622 574,03	38 791 512,35	49 982 992,37	63 006 608,29	77 238 440,01	92 252 216,51
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	44%	64%	67%	69%	71%	74%	76%	81%	82%	82%
Соф фойда/Жами тушум	35%	52%	55%	57%	59%	61%	64%	68%	68%	68%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Айланиш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	818 444	1 302 928	1 501 662	1 715 855	1 946 128	2 275 065	2 394 642	2 602 482	2 816 809	2 950 126
Дебитор қарздорлик	8	0	727 456	1 192 619	1 371 658	1 565 781	1 775 609	2 081 854	2 199 560	2 403 654	2 614 238	2 745 682
Хом-ашё захираси	3		18 723	23 591	28 834	34 451	40 442	48 680	50 553	54 297	58 042	59 914
Тайёр маҳсулот захираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	72 265	86 718	101 171	115 624	130 077	144 530	144 530	144 530	144 530	144 530
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	359 640	381 020	403 396	426 767	451 133	489 913	459 668	399 179	426 016	439 434
Кредитор қарздорлик	9	0	359 640	381 020	403 396	426 767	451 133	489 913	459 668	399 179	426 016	439 434
Айланма капитал		298 310	458 805	921 908	1 098 267	1 289 088	1 494 995	1 785 152	1 934 974	2 203 302	2 390 793	2 510 691
Айланма капиталдаги ўзгариш		298 310	160 494	463 103	176 358	190 822	205 906	290 157	149 822	268 328	187 491	119 898

	Қопланиш куни		Айланиш коэффиценти
			(360 / Қопланиш куни)
Тушум тушиш даври		45 кун	8
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиғи		120 кун	18
Тайёр маҳсулот қолдиғи		10 кун	36
Эҳтиёт қисмлар қолдиғи		360 кун	1
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар		40 кун	9

ПУЛ ОҚИМИ ҲАРАКАТИ ТЎҒРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сўм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	5 819 650,77	9 540 952,06	10 973 261,84	12 526 244,67	14 204 870,13	16 654 835,89	17 596 478,03	19 229 235,85	20 913 901,02	21 965 453,46
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	298 310,45	160 494,41	463 103,20	176 358,46	190 821,79	205 906,32	290 157,05	149 822,09	268 328,38	187 491,13	119 898,05
ТЎЛАНГАН ҚҚС		411 296,39	527 170,02	655 801,61	797 790,77	953 756,47	1 169 311,08	1 238 880,11	1 357 575,21	1 480 540,69	1 559 173,80
СОФ ТУШУМ	-298 310,45	5 247 859,97	8 550 678,83	10 141 101,76	11 537 632,10	13 045 207,33	15 195 367,76	16 207 775,83	17 603 332,26	19 245 869,20	20 286 381,61
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-298 310,45	1 967 429,51	2 159 853,70	2 361 235,29	2 571 574,28	2 790 870,67	3 139 889,44	3 260 654,41	3 502 184,37	3 743 714,33	3 864 479,31
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	3 280 430,46	6 390 825,13	7 779 866,47	8 966 057,82	10 254 336,67	12 055 478,32	12 947 121,42	14 101 147,89	15 502 154,87	16 421 902,31
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	190 512,00	199 584,00	208 656,00	217 728,00	235 872,00	244 944,00	263 088,00	281 232,00	290 304,00
Операцион харажатлар	0,00	35 608,55	37 388,98	39 169,40	40 949,83	42 730,26	46 291,11	48 071,54	51 632,40	55 193,25	56 973,68
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	0,00	3 063 381,91	6 162 924,15	7 541 113,07	8 716 451,99	9 993 878,41	11 773 315,21	12 654 105,87	13 786 427,49	15 165 729,62	16 074 624,63
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	4 926 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		363 089,08	890 619,21	1 073 457,01	1 273 052,15	1 490 150,08	1 801 862,83	1 982 071,36	2 305 149,46	2 518 124,02	2 655 874,27
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-5 001 000,00	2 700 292,83	5 272 304,94	6 467 656,06	7 443 399,84	8 503 728,33	9 971 452,38	10 672 034,51	11 481 278,03	12 647 605,60	13 418 750,36
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ	-5 001 000,00	2 700 292,83	5 272 304,94	6 467 656,06	7 443 399,84	8 503 728,33	9 971 452,38	10 672 034,51	11 481 278,03	12 647 605,60	13 418 750,36
Битимга асосан тўловлар	0,00	672 758,57	672 758,57	672 758,57	672 758,57	672 758,57	672 758,57	672 758,57			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-5 001 000,00	2 027 534,26	4 599 546,37	5 794 897,49	6 770 641,27	7 830 969,76	9 298 693,81	9 999 275,94	11 481 278,03	12 647 605,60	13 418 750,36
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	2 027 534,26	6 627 080,63	12 421 978,13	19 192 619,40	27 023 589,17	36 322 282,98	46 321 558,92	57 802 836,95	70 450 442,55	83 869 192,91

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Кўрсаткичлар	минг сўм
Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	13 887 228
Доимий харажатлар	3 005 935
Ўзгарувчан харажатлар	1 843 117
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	25%

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-10 008 620	16,0%				0,0
1 йил	2 027 534	16,0%	1 747 874	-8 260 746		0,0
2 йил	4 599 546	16,0%	3 418 212	-4 842 534	-21%	0,3
3 йил	5 794 897	16,0%	3 712 546	-1 129 988	10%	0,4
4 йил	6 770 641	16,0%	3 739 365	2 609 377	26%	0,4
5 йил	7 830 970	16,0%	3 728 427	6 337 803	36%	0,4
6 йил	9 298 694	16,0%	3 816 577	10 154 380	41%	0,4
7 йил	9 999 276	16,0%	3 538 039	13 692 419	45%	0,4
8 йил	11 481 278	16,0%	3 502 082	17 194 501	47%	0,3
9 йил	12 647 606	16,0%	3 325 726	20 520 227	49%	0,3
10 йил	13 418 750	16,0%	3 041 811	23 562 038	50%	0,3

Хусусий капитал	минг сўм	5 274 310,45
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	4 734 309,98
Жами	минг сўм	10 008 620,43
Хусусий капитал улуши	%	52,7%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	47,3%
Хусусий капитал қиймати	%	50%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	13,6%
Фойда солиғи	%	15%
WACC	%	32,5%

Амалдаги ҳолат

Ҳудудда **166 000 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **77 592 нафар (47 фоизи)** санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

12 та чиқинди ташиш техникаси

1 та Мультилифт

1 та Ассенизатор

1 та Бульдозер

2 та Самосвал

Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

Маъмурий бино **мавжуд** ва гараж **мавжуд эмас**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижа

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **166 000 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

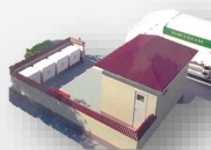
ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

5 та чиқинди ташиш техникаси

1 та чиқиндини қайта юклаш станцияси

5 та чиқинди йиғиш шахобчаси

1 та Мультилифт

100 та чиқинди контейнерлари

Аҳоли қамров даражаси

166 000

■ Ҳозирги ҳолат (47%) ■ ДХШ натижасида (100%)

Қўшимча иш ўринлари

93 та

Чиқиндини қайта ишлаш

38 фоиз

Инвестиция миқдори

486 564,5 АҚШ дол.

Наманган вилояти **Норин** туманида маишй чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Маишй чиқинди полигони
(Норин туманлари)

Чиқинди тўплаш шахобчаси

Чиқиндиларни саралаш линияси

Чиқинди ташиш техникаси

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Махсус техника Мультилифт

Наманган вилояти **Норин** туманида маишй чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

5 та махсус техника

1 та чиқиндини қайта юклаш станцияси

100 та чиқинди контейнерлари

5 та ер ости ва ер усти чиқинди йиғиш шахобчаси

93 та янги иш ўринлари

Наманган вилояти **Норин** туманида маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш юзасидан амалга ошириладиган инвестиция тадбирлари

Аҳоли сони – **166 000** нафар

Чиқиндиларни кунлик чиқиш меъёри (**1 киши**) – **0,75** кг

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **124,5** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **45 442,5** тонна

Норин туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, аҳоли яшаш пунктларидан, чиқинди йиғиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерларидан махсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуравоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда “Тоза ҳудуд” ДУК шаҳар филиали ҳисобидан 12 та махсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Тумандан йиғилган маиший чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Ҳозирда Норин туманида 166,0 минг аҳоли рўйхатга олинганлигини, маиший чиқиндиларни саралаш станциялари орқали маиший чиқиндиларни саралаш тизими яраталиши ҳисобига, махсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2,5 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 10,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 5 та махсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **2 500,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Норин туманида ҳосил бўлаётган маиший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланиб, махсус Мультилифт техникалари ёрдамида Норин туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади.

Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган маиший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 1 та махсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 650,0 млн сўм инвестиция киритилади.

Норин туманида хосил бўлаётган маиший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса шаҳарни экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қилади. Бунинг учун шаҳарнинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 Гача бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида маиший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган.

Норин туманида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини ҳисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна маиший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун, хусусий шерик томонидан дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **571,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан маиший чиқиндаларни ташиб кетиш махсус чиқинди тўplash шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Норин туманида мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 5 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 5 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **375,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан 100 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **430,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

“REAL BIZNES VAHO”

MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYATI

«ТАСДИКЛАЙМАН»
« Real Biznes Vaho » МЧЖ рахбари
К.Санжаров

Узбекистон Республикаси Давлат Ракобат Кумитаси томонидан 2014 йил 2 октябрда берилган BL 001 серияли № 0045 Тартиб рақамли «Лицензия»га асосан фаолият курсатувчи «Real Biznes Vaho» масъулияти чекланган жамиятининг

**«НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУКга карашли
“ТУРЛИ РУСУМДАГИ МАХСУС ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ”ни ҳуқуқий шахсни
низом фондида киритиш мақсадида бозор қийматини аниқлаш буйича баҳолаш**

Х И С О Б О Т И

Рег. № 093

«17» феврал 2022 й.

Баҳолаш санаси: 16 феврал 2022 йил

Баҳолаш мақсади: Низом фондида киритиш

Буюртмачи: «НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУК

Бажарувчи: «Real Biznes Vaho» МЧЖ

Баҳоловчи: Санжаров Комилжон Искандарович

Наманган шаҳри – 2022 й.

«REAL BIZNES
BAHO»
MAS'ULIYATI CHEKLANGAN
JAMIYATI

«РЕАЛ БИЗНЕС
БАХО»
ОБЪЕКТСТВО ОГРАНИЧЕННОЙ
ОТВЕТСТВЕННОСТИ

Namangan vil. Namangan sh. Navoiy ko'cha-10 Tel: 8-369-226-20-23. "Asakabank" Namangan bulimi. h/r: 20208000204790123001
MFO: 00231 INN: 207012869 OKONX 84100

III. ИЛОВА ХАТ (УМУМЛАШТИРУВЧИ КИСМ)

№_093_
17 феврал.2022 й.

«НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» АЖ
директори Ф.Ибрагимовга

«НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУКнинг 16.02.2022 йилдаги алоқа хати асосида «Real Biznes Baho» МЧЖ билан 2022 йил 16 февралда тузилган 091-сонли шартномага асосан «ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУК балансидаги «ТУРЛИ РУСУМДАГИ МАХСУС ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ» ни (руйхат буйича Норин, Уйчи, Учкуртон, Чортоқ ва Янгикуртон туманлари булимидаги) ҳуқуқий шахсни низом фондида киритиш мақсадида баҳолаш ишларини бажарилди. Баҳолаш ишлари 2022 йилнинг 16 феврал ҳолатига амалга оширилди.

Хисобланган тавсиявий бозор қиймати Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги қонуни ва Ўзбекистон Республикаси Давлат Активларни бошқариш Агентлигининг 01.05.2020 йилдаги 01/11-15/62-сонли буйруқ билан тасдиқланган ва Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги томонидан 20.06.2020 йилда №3239 рақам билан руйхатга олинган Ўзбекистон Республикасининг «Ягона Миллий баҳолаш стандарти» ҳамда 11-сон «Машина ва ускуналарни баҳолаш» МБСга мувофиқ аниқланди.

Бизга буюртмачи томонидан тақдим этилган маълумотларга асосан олиб борилган ҳисоб-китоб натижалари қуйидагича:

- мулкни баҳолашни «Ягона миллий баҳолаш стандарти»га асосан «НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУКга қаршли «ТУРЛИ РУСУМДАГИ МАХСУС ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ» (руйхат буйича 75 дона махсус транспорт воситалари) ни баҳолаш мақсадлари учун аниқланган умумий бозор қиймати 20.002.401.581,0 (йигирма миллиард икки миллион тўрт юз бир минг беш юз саксон бир) сумни ташкил этади.

Баҳоловчилар томонидан аниқланган қиймат Ўзбекистон Республикаси «Баҳолаш фаолияти тўғрисида» ги қонунининг № 18-моддасига асосан тавсия хусусиятига эга.

Баҳолаш ишларини амалга ошириш жараёнида қуйидаги қонун ва меърий ҳужжатларга асосланди:

- Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида» ги қонуни, 1999 йил 19 август 811-1 сон. (2009 йил 9 апрел кунги «Баҳолаш фаолияти тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақидаги № 208-сонли Ўзбекистон Республикаси Қонуни).

- Ўзбекистон Республикаси Давлат Активларни бошқариш Агентлигининг 01.05.2020 йилдаги 01/11-15/62-сонли буйруқ билан тасдиқланган ва Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги томонидан 20.06.2020 йилда №3239 рақам билан руйхатга олинган Ўзбекистон Республикасининг «Ягона Миллий баҳолаш стандарти» ҳамда 2-сон,3-сон,4-сон,5-сон,6-сон ва 11-сон Машина ускуналарни баҳолаш» МБС;

Баҳоловчи

К.Санжаров

Ушбу илова хат баҳолаш тўғрисидаги ҳисоботга асосан тайёрланди ва фақатгина ҳисоботнинг тўлиқ матнига боғлиқ равишда, яъни ҳисоботда қабул қилинган барча фаразлар ва чеклашларни ҳисобга олган ҳолда талқин қилиниши мумкин.

Баҳолаш ҳисоботида биз томондан аниқланган баҳолаш қийматлари ёки юритилган фикрлар тўғрисида саволлар туғилса бизга мурожат этишингизни сўраймиз.

Хурмат билан,
жамиyat директори

К.Санжаров

№	Авто тури	Русуми	Давлат раками	И/ч йили	Харажат ёндашувида аниқланган киймат	Киеслаш ёндашувида аниқланган киймат	сони	Мувофиқлашган киймат
Норин тумани								
1	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 431 MAA	2015	209745878	кулланилмади	1	209745878
2	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 674 MAA	2015	209745878	кулланилмади	1	209745878
3	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 336 MAA	2014	179928906	кулланилмади	1	179928906
4	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 679 MAA	2015	227218595	кулланилмади	1	227218595
5	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 334 MAA	2014	181457789	кулланилмади	1	181457789
6	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 332 MAA	2014	181457789	кулланилмади	1	181457789
7	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 436 MAA	2015	210656488	кулланилмади	1	210656488
8	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 586 DBA	2019	336400627	кулланилмади	1	336400627
9	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 591 FBA	2021	427218415	кулланилмади	1	427218415
10	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 584 FBA	2021	427218415	кулланилмади	1	427218415
11	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 972 FBA	2021	487028993	кулланилмади	1	487028993
12	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 973 FBA	2021	487028993	кулланилмади	1	487028993
13	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 548 ZAA	2018	262006027	кулланилмади	1	262006027
14	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	50 639 MAA	2015	151524842	кулланилмади	1	151524842
15	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	50 331 MAA	2014	132213643	кулланилмади	1	132213643
16	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 609 XAA	2018	264872573	кулланилмади	1	264872573
17	Бульдозер	ZD-160-3	50 AA 614	2014	333586126	кулланилмади	1	333586126
Жаъми Норин тумани							17	4709309977
Уйчи тумани								
1	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 493 MAA	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
2	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 496 MAA	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
3	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 319 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
4	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 497 MAA	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
5	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 498 MAA	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
6	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 328 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
7	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 492 MAA	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
8	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 324 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
9	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 326 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
10	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 659 DBA	2019	288931847	кулланилмади	1	288931847
11	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 586 FBA	2021	424846791	кулланилмади	1	424846791
12	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 587 FBA	2021	424846791	кулланилмади	1	424846791
13	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 546 ZAA	2018	268969283	кулланилмади	1	268969283
14	Самосвал	ISUZU NQR 71 PL	50 763 MAA	2015	159073905	кулланилмади	1	159073905

15	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 607 ХАА	2018	288197201	кулланилмади	1	288197201
16	Погрузчик	WZ 30-25 С	50 BA 767	2016	231152707	кулланилмади	1	231152707
Жаъми Уйчи тумани							16	3970339693
Учкурган тумани								
1	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 296 МАА	2014	191804715	кулланилмади	1	191804715
2	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 298 МАА	2014	191804715	кулланилмади	1	191804715
3	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 236 SAA	2015	219019884	кулланилмади	1	219019884
4	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 235 SAA	2015	219019884	кулланилмади	1	219019884
5	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 231 SAA	2015	219019884	кулланилмади	1	219019884
6	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 219 SAA	2015	219019884	кулланилмади	1	219019884
7	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 314 МАА	2014	191804715	кулланилмади	1	191804715
8	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 237 SAA	2015	219019884	кулланилмади	1	219019884
9	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 593 DBA	2019	288931847	кулланилмади	1	288931847
10	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 592 FBA	2021	424846791	кулланилмади	1	424846791
11	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 974 FBA	2021	484325342	кулланилмади	1	484325342
12	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 975 FBA	2021	484325342	кулланилмади	1	484325342
13	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 549 ZAA	2018	285993283	кулланилмади	1	285993283
14	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 913 ХАА	2018	288197201	кулланилмади	1	288197201
Жаъми Учкурган тумани							14	3927133370
Чорток тумани								
1	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 684 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
2	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 317 МАА	2014	215488633	кулланилмади	1	215488633
3	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 521 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
4	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 318 МАА	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
5	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 518 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
6	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 514 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
7	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 316 МАА	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
8	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 409 DBA	2019	288931847	кулланилмади	1	288931847
9	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 593 FBA	2021	424846791	кулланилмади	1	424846791
10	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 976 FBA	2021	484325342	кулланилмади	1	484325342
11	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 978 FBA	2021	484325342	кулланилмади	1	484325342
12	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 819 ZAA	2018	268969283	кулланилмади	1	268969283
13	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 917 ХАА	2018	288197201	кулланилмади	1	288197201
Жами Чорток тум							13	3728972313
Янгикурган тумани								
1	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 647 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
2	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 643 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
3	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 641 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527
4	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 453 МАА	2015	221151527	кулланилмади	1	221151527

5	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 458 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
6	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 451 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
7	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 439 MAA	2014	194640883	кулланилмади	1	194640883
8	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 452 MAA	2015	200303777	кулланилмади	1	200303777
9	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 296 DBA	2019	288931847	кулланилмади	1	288931847
10	Мусуровоз	ISUZU NQR 71 PL	50 590 FBA	2021	424846791	кулланилмади	1	424846791
11	Мусуровоз	ISUZU NPR 82 L	50 971 FBA	2021	484325342	кулланилмади	1	484325342
12	Мультилифт	ISUZU NQR 71 PL	50 552 ZAA	2018	268969283	кулланилмади	1	268969283
13	Ассенизатор	ISUZU NPR 82 L	50 608 XAA	2018	288197201	кулланилмади	1	288197201
14	Погрузчик	WZ 30-25 C	148 AA 50	2015	196874481	кулланилмади	1	196874481
15	Погрузчик	DF-304	50BA-089	2015	35995456	кулланилмади	1	35995456
16	Тиркама	TL 2500	50 502 AA	2014	9673294	кулланилмади	1	9673294
Жаъми Янгикургон тумани							15	3666646228
ХАММАСИ (5 та туман)							75	20002401581

ХIII . БАХОЛАШ НАТИЖАСИ

«НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ТОЗА ХУДУД» ДУЖга карашли, (Норин, Уйчи, Учкуртон, Чорток ва Янгикуртон туманлари булимидаги) 75 донга «ТУРЛИ РУСУМДАГИ МАХСУС ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ» ни хукукий шахсини низом фондига киритиш мақсадида бозор қийматини аниқлаш учун хақиқий шароитларга яқинлашилганини ҳисобга олиб, ушбу ҳолат буйича мақсадга мувофиқ келадиган йуналишларни (ҳаражат ёндашуини) кулладик.

Ҳисоботда келтирилган маълумотлар, ҳисоб китоблар ва тахминлардан келиб чиққан ҳолда объектларни баҳолаш санасидаги ҳисобланган умумий бозор қиймати 20.002.401.581.0=(йигирма миллиард икки миллион тўрт юз бир минг беш юз саксон бир) сум ташкил этади.

ИЗОХ: Тайерланган ҳисобот мутахассисларни касбий фикр ва малакаларини ўз ичига олади, ҳисоботдаги акс эттирилган қийматлар, Ўзбекистон Республикасининг «Баҳолаш фаолияти тўғрисида»ги Қонуни 18-моддасига асосан тавсиявий ҳусусиятга эга.

Наманган вилояти											
106	1	Наманган вилояти Косонсой тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Косонсой тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Косонсой тумани Косонсой шаҳар М.Азам номли МФЙ 2-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Косонсой тумани, Қорасув МФЙ	5	1985 йил (13.02.2014)	Қаттиқ маиший чикинди	166 966,4	196 м2
107	2	Наманган вилояти Мингбулок тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Мингбулок тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Мингбулок тумани Жомашуй шаҳарчаси Озодлик кўча 126-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Мингбулок тумани, Мадяр овул МФЙ	2	1982 йил (16.01.2014)	Қаттиқ маиший чикинди	237 696,4	338 м2
108	3	Наманган вилояти Наманган тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Наманган тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти Наманган тумани Тошбулок шаҳарчаси Кичик тошбулок МФЙ Мустакиллик кўчаси	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти Тўрақўрғон тумани "Бахт" МФЙ	2	2016 йил	Қаттиқ маиший чикинди	15 859,6	мавжуд эмас (Йўл таъмирланмаганлиги сабабли чикинди жойлаштириш вақтинча тўхтатилган)
109	4	Наманган вилояти Наманган шаҳар марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Наманган шаҳри "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Наманган шаҳар Оромгоҳ кўчаси 3-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Наманган тумани, "Мустакилликнинг 5 йиллиги" МФЙ	13,7	1998 йил (18.05.1998)	Қаттиқ маиший чикинди	1 820 651,8	250 м
110	5	Наманган вилояти Норин тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Норин тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Норин тумани Ҳақулбод шаҳари Беруний кўчаси 2-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Норин тумани, Ғалаба массиви Мустакилликнинг 20 йиллиги МФЙ	2,45	1990 йил (22.06.2009)	Қаттиқ маиший чикинди	134 958,9	850 м2
111	6	Наманган вилояти Поп тумани "Узрбероит" МЧЖ	Наманган вилояти Поп тумани "Узрбероит" МЧЖ	Наманган вилояти, Пап тумани, Халқобод-3 МФЙ	"Узрбероит" МЧЖ	Наманган вилояти, Пап тумани, Дўстлик МФЙ Исковут кишлоғи	3	1978 йил	Қаттиқ маиший чикинди	2 000,0	мавжуд эмас
112	7	Наманган вилояти Поп тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Поп тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Пап тумани, Поп шаҳарча Ипак йўли МФЙ	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Пап тумани, Дўстлик МФЙ Исковут кишлоғи	5	1989 йил (27.01.2014)	Қаттиқ маиший чикинди	98 020,5	914 м
113	8	Наманган вилояти Тўрақўрғон тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Тўрақўрғон тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Тўрақўрғон тумани Косонсой кўчаси 3-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Тўрақўрғон тумани, Бахт МФЙ	3,2	1980 йил (07.09.2007)	Қаттиқ маиший чикинди	740 334,0	298 м2
114	9	Наманган вилояти Уйчи тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Уйчи тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Уйчи тумани Уйчи шаҳарча Беруний кўчаси	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Уйчи тумани, Кесканёр МФЙ	3	1998 йил (25.01.2014)	Қаттиқ маиший чикинди	84 647,0	724 м2
115	10	Наманган вилояти Учқўрғон тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Учқўрғон тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти Учқўрғон тумани Учқўрғон шаҳар У.Убайдуллаев кўчаси 33-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти Учқўрғон тумани Ёғду МФЙ	3,8	20.10.1969 йил (06.09.2017)	Қаттиқ маиший чикинди	791 977,0	мавжуд эмас
116	11	Наманган вилояти Чортоқ тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Чортоқ тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Чортоқ тумани Чортоқ шаҳарча А.Навоий кўчаси	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Чортоқ тумани, Соҳибкор МФЙ	13	1970 йил (16.04.2008)	Қаттиқ маиший чикинди	216 111,2	700 м
117	12	Наманган вилояти Чортоқ тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Чортоқ тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти Чортоқ тумани А.Навоий МФЙ М.Тожиқдинов 4-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти Чортоқ тумани Хазратшоҳ МФЙ	0,5	2014 йил	Қаттиқ маиший чикинди	14,0	мавжуд эмас (Чикинди қабул қилмайди)
118	13	Наманган вилояти Чуст тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Чуст тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Чуст тумани Чуст шаҳар Чустий кўча 33-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Чуст тумани, Чуст массиви	15	(30.01.1990) (06.09.2017)	Қаттиқ маиший чикинди	131 507,6	758 м2
119	14	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти, Янгиқўрғон тумани Янгиқўрғон шаҳар Қорасув МФЙ Заркент кўчаси 1-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти, Янгиқўрғон тумани, "Ж.Охунов" ш/х	5	1979 йил (17 июль 2017)	Қаттиқ маиший чикинди	87 317,8	296 м2
120	15	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани марказий чикиндихонаси	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани "Тоза худуд" ДУК филиали	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани Қорасув МФЙ Заркент кўчаси 1-уй	Наманган вилояти "Тоза худуд" ДУК бошқармаси	Наманган вилояти Янгиқўрғон тумани Юқори қораёнтёк МФЙ	0,90	Туман худудида бошқа полигон борлиги учун жойлаштирилмайди	Қаттиқ маиший чикинди	35 100,0	мавжуд эмас
							76,15			4142639,8	

**Санитар тозалаш корхоналари томонидан юридик ташкилотлар билан маиший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати юзасидан тузилган шартномалар тўғрисида
маълумот**

Т/р	Худудлар	Жами статистика бўйича юридик ташкилотлар сони	Амалда тузилган шартномалар сони	шундан,		камров даражаси % да	хизмат кўрсатилмаётган юридик ташкилотлар бўйича		
				"Тоза худуд" ДУКлар бўйича сони	бошқа санитар тозалаш корхоналари бўйича сони		шартнома тузилмаган юридик ташкилотлар сони	шартнома тузилмасдан олиб чиқилган маиший чиқинди миқдори, м ³	хизмат кўрсатиш суммаси (млрд.сўм)
Республика бўйича жами:		253 367	48 592	34 619	13 973	19,2%	204 775	1 638 200	75,4
1	Қорақалпоғистон Республикаси	24 291	1 400	1 115	285	5,8%	22 891	183 128	8,4
2	Андижон вилояти	15 194	2 031	1 608	423	13,4%	13 163	105 304	4,8
3	Бухоро вилояти	19 429	2 064	1 279	785	10,6%	17 365	138 920	6,4
4	Жиззах вилояти	14 666	4 172	4 042	130	28,4%	10 494	83 952	3,9
5	Қашқадарё вилояти	24 002	1 521	1 001	520	6,3%	22 481	179 848	8,3
6	Навоий вилояти	9 617	2 270	1 291	979	23,6%	7 347	58 776	2,7
7	Наманган вилояти	15 971	2 406	1 305	1 101	15,1%	13 565	108 520	5,0
1	Косонсой туман	1 816	117	117		6,4%	1 699	13 592	0,6
2	Норин туман	816	145	145		17,8%	671	5 368	0,2
3	Поп туман	1 601	261	261		16,3%	1 340	10 720	0,5
4	Уйчи туман	522	150	150		28,7%	372	2 976	0,1
5	Учкўрғон туман	1 442	157	157		10,9%	1 285	10 280	0,5
6	Чуст туман	1 385	258	258		18,6%	1 127	9 016	0,4
7	Чортоқ туман	1 400	146	146		10,4%	1 254	10 032	0,5
8	Янгиқўрғон туман	576	71	71		12,3%	505	4 040	0,2
8	Самарқанд вилояти	30 446	7 501	3 672	3 829	24,6%	22 945	183 560	8,4
9	Сирдарё вилояти	10 052	3 055	3 055		30,4%	6 997	55 976	2,6
10	Сурхондарё вилояти	22 306	6 444	5 102	1 342	28,9%	15 862	126 896	5,8
11	Тошкент вилояти	19 954	3 013	2 124	889	15,1%	16 941	135 528	6,2
12	Хоразм вилояти	12 717	1 533	1 328	205	12,1%	11 184	89 472	4,1
13	Фарғона вилояти	34 722	11 182	7 697	3 485	32,2%	23 540	188 320	8,7

24 май 2019 й

Наманган шаҳри 387 -сонли

**Вилоятда каттик манший чикиндиларни ташиб чиқариш хизматини
кўрсатиш бўйича янги тарифларни тасдиқлаш тўғрисида**

Ўзбекистон Республикасининг "Чикиндилар тўғрисида"ги Қонуни (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2010 й., 42-43-сон, 364-модда), Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Чикиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида" 2019 йил 6 февралдаги 95-сон қарори билан тасдиқланган каттик ва суюқ манший чикиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар кўрсатиш қоидаларининг 7-банди ҳамда Наманган вилояти экология ва атроф муҳитини муҳофаза қилиш бошқармасининг 2019 йил 6 апрелдаги 01-04/445-сон, вилоят Молия бош бошқармасининг 2019 йил 13 апрелдаги ТҚМ/17-7/826-сон тақлифларига мувофиқ, "Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Қонгашининг Ахборотномаси, 1993 й., 9-сон, 320-модда) 6, 25-моддаларига асосан,

ҚАРОР ҚИЛАМАН:

1. Наманган вилоятида каттик манший чикиндиларни ташиб чиқариш бўйича санитар-тозалов хизматини чекланган тарифлари, аҳоли учун бир килога бир ойга 2 500 (икки минг беш юз) сўм ҳамда юридик истеъмолчиларга ҚКС билан 1 м³ учун 36000 (ўттиз олти минг) сўм этиб белгилансин.

2. Монополияга қарши курашиш Давлат қўмитасининг Наманган вилоят ҳудудий бошқармаси (Б.Матмусев), вилоят Молия бош бошқармаси (Т.Юсупов) ва вилоят Давлат солиқ бошқармаси (А.Тиллавоҳдиев)ларга ушбу қарор билан белгиланган тарифларнинг тўғри қўлланилишини устидан доимий назорат ўрнатиш топширилсин.

3. Наманган вилоят экология ва атроф муҳитини муҳофаза қилиш бошқармаси (А.Жалилов), вилоят "Тоza ҳудуд" ДУК (Ф.Ибрагимов)ларга шаҳар ва туман ҳокимликлари билан биргаликда:

Ҳар кун муддатда мазкур қарорга мувофиқ жисмоний ва юридик шахслар билан тузилган шартномаларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар кўритиш;

вилоят ҳудудидаги уй-жой ва хонадонларда рўйхатда туриб қажнатда яшамётган ёки рўйхатдан ўтмасдан яшамётган шахсларга ҳамда вилоятда фаолит юристаётган юридик шахслар рўйхатига аниқлик кўритиб, улар сонига муносиб равишда шаҳар ва туманлар ҳокимликлари томонидан берилган маълумотномалар асосида тўловлар уқдирилишини таъкил этиш;

вилоят Статистика бошқармаси (С.Мелихўжаев)дан вилоятда фаолит юристаётган юридик шахсларнинг рўйхатини олиб, шаҳар туманлар кесимида рўйхатларини шакллантириш;

чиқинди таниш транспортларини ҳаракатланиши бўйича замонавий ахборот-коммуникация технологияларини, шу жумладан транспортларнинг ҳаракатланиши устидан "онлайн" режими асосида масофавий назорат (GPS) тизимини жорий этиш вазифалари топширилсин.

4. Вилоят ҳокимлигининг шу мазмундаги 2017 йил 28 сентябрдаги 688-сон қарори ўт кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5. Ушбу қарор "Наманган қажнати" ва "Наманганская правда" газеталарида расман эълон қилинсин.

6. Мазкур қарор 2019 йил 1 июндан бошлаб кучга киритиш белгилан кўйилсин.

7. Қарор вилоят ҳокимлигининг расмий веб сайтига жойлаштирилсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш вилоят ҳокимлигининг ўринбосари Б.Нурматов зиммасига юклансин.

Вилоят ҳокими

Х. Бозаров